

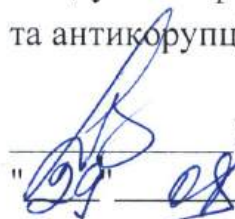
**ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ІМЕНІ КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО**

Кафедра правоохоронної та антикорупційної діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри правоохоронної
та антикорупційної діяльності

Володимир ЗАРОСИЛО

"09" 08 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОЧИНСТВА ТА СУДОУСТРОЮ
УКРАЇНИ»**

Галузь знань: **26 Цивільна безпека**

Спеціальність: **262 Правоохоронна діяльність**

Освітній рівень: **другий (магістерський) рівень**

Освітня програма **«Правоохоронна діяльність»**

Робоча програма з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми судочинства та судоустрою» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Правоохоронна діяльність» спеціальності 262 Правоохоронна діяльність

Розробник:

Бєлкін Марк Леонідович – доцент кафедри адміністративного, фінансового та банківського права, кандидат юридичних наук.

(підпис)

Марк БЄЛКІН

Робочу програму погоджено:

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність»

(підпис)

Олександр САВКА

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності

Протокол № 28 / від « 28 » _____ 2025 року

Завідувач кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності

(підпис)

Володимир ЗАРОСИЛО

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	очна (денна)	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг у кредитах СКТС / годинах	4/120	4/120
Курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів	1	1
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами	4	4
Обсяг годин, у тому числі:		
- Аудиторні	40	6
- Лекційні	24	4
- Семінарські / Практичні	16	2
- Лабораторні	-	-
Самостійна робота, год	80	114
Форма семестрового контролю	екзамен	

Мета й завдання навчальної дисципліни

Курс навчальної дисципліни «Актуальні проблеми судочинства та судоустрою України» передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасною судовою системою України, яка забезпечує право на справедливий суд, із засадами організації та діяльності судів, з правовими основами статусу суддів. Одним із завдань цієї дисципліни є підготувати студентів до вивчення процесуальних галузей права.

Предметом вивчення дисципліни «Актуальні проблеми судочинства та судоустрою України» є: основні поняття судоустрою (суд, судова влада, правосуддя тощо); правові засади, принципи організації та діяльності судів, їх система; актуальні проблеми судочинства та судоустрою України; сучасна система судів, поняття ланки та інстанції; склад суду при розгляді справ у різних інстанціях; вимоги, що ставляться до суддів; порядок призначення та обрання суддів; гарантії незалежності суддів; питання кваліфікації та

дисциплінарної відповідальності суддів; суддівське самоврядування, завдання, організаційні форми, повноваження; забезпечення діяльності судів; місце в судовій системі місцевих, апеляційних, Верховного Суду України, Конституційного Суду України, їх склад, повноваження та структура.

Мета курсу «Актуальні проблеми судочинства та судоустрою України» формування у здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня глибокого розуміння сучасних проблем судочинства та судоустрою в Україні, формування навичок аналізу та критичної оцінки судової практики, а також підготовка студентів до розв'язання практичних питань, пов'язаних із реформуванням судової системи та підвищенням її ефективності.

Завдання навчальної дисципліни: «Актуальні проблеми судочинства та судоустрою України» ознайомлює здобувачів освіти з наступними цілями:

- основними проблемами та викликами, що стоять перед судовою системою України;
- вивчення теоретичних і практичних аспектів реформування судоустрою;
- аналіз сучасного стану правосуддя в Україні та шляхів підвищення його ефективності;
- формування навичок критичного мислення та правового аналізу стосовно проблем судочинства.

Пререквізити навчальної дисципліни. «Теорія держави і права», «Цивільне право України», «Сімейне право України», «Трудове право», «Кримінальне право України», «Господарське право».

Програмні компетентності.

Інтегральна компетентність

Здатність критично аналізувати, оцінювати та використовувати сучасні правові підходи до вирішення актуальних проблем судочинства та судоустрою, забезпечуючи ефективність правосуддя та дотримання принципів верховенства права.

Загальні компетентності

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Компетенцію: **Здатність до адаптації та дії в новій ситуації** забезпечують такі теми лекцій

1. **Судова реформа, її етапи та недоліки** – забезпечує здатність аналізувати зміни у судовій системі, оцінювати результати реформ та адаптуватися до нових організаційних і правових умов діяльності судової влади.

2. **Незалежність судової влади та гарантії її забезпечення** – формує розуміння механізмів захисту незалежності суддів у різних суспільно-політичних умовах та здатність діяти в ситуаціях можливого зовнішнього впливу на судову систему.
3. **Спеціалізовані суди в Україні: проблеми та перспективи** – сприяє виробленню навичок аналізу розвитку спеціалізації судів та адаптації до нових форм організації правосуддя.
4. **Проблеми у діяльності Верховного Суду** – забезпечує здатність оцінювати сучасні виклики у функціонуванні найвищої судової інстанції та формувати підходи до їх вирішення.
5. **Електронне судочинство та його роль у формуванні судової системи** – розвиває здатність адаптуватися до цифровізації правосуддя, використання нових інформаційних технологій у судовій діяльності.
6. **Антикорупційна політика та судова система** – формує здатність реагувати на корупційні ризики в нових умовах функціонування судової влади та застосовувати механізми їх запобігання.
7. **Недоліки у відборі кадрів на посади суддів місцевого суду** – сприяє аналізу кадрових проблем судової системи та формуванню пропозицій щодо їх удосконалення в умовах реформування.
8. **Проблеми в організації роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів** – розвиває здатність оцінювати зміни у процедурах добору та оцінювання суддів і адаптуватися до нових підходів кадрового забезпечення.
9. **Проблеми в діяльності Вищої Ради правосуддя** – формує навички аналізу механізмів дисциплінарної відповідальності суддів та реагування на нові виклики у сфері суддівського врядування.
10. **Державна судова адміністрація і організація судочинства** – забезпечує здатність орієнтуватися у змінах організаційного забезпечення судів та адаптуватися до нових управлінських підходів.
11. **Проблеми в діяльності Служби судової охорони** – формує здатність діяти в умовах нових безпекових викликів у системі правосуддя.
12. **Проблеми суддівського самоврядування** – сприяє розвитку здатності аналізувати трансформації системи суддівського врядування та адаптуватися до нових моделей управління судовою системою.

Спеціальні компетентності

СК 2 «Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства і держави» в переважній більшості формується у темах

- 2. Незалежність судової влади та гарантії її забезпечення

- 6. Антикорупційна політика та судова система
- 7. Недоліки у відборі кадрів на посади суддів місцевого суду
- 9. Проблеми в діяльності Вищої Ради правосуддя
- 11. Проблеми в діяльності Служби судової охорони

Ці напрями безпосередньо впливають на:

- дотримання принципу верховенства права;
- запобігання корупції;
- кадрову доброчесність судової системи;
- фізичну безпеку судів та учасників процесу.

Формують компетентність опосередковано через ефективність інституцій:

- 4. Проблеми у діяльності Верховного Суду
- 8. Проблеми в організації роботи ВККС
- 10. Державна судова адміністрація і організація судочинства
- 12. Проблеми суддівського самоврядування

Вони забезпечують:

- стабільність судової системи;
- якість управління судами;
- належну організацію правосуддя.

СК8. Здатність визначено і наполегливо ставити професійні завдання та організувати підлеглих для їх виконання, брати на себе відповідальність за результати виконання цих завдань.

Компетенцію **Здатність** визначено і наполегливо ставити професійні завдання, організувати підлеглих для їх виконання та брати відповідальність за результати діяльності забезпечують такі теми лекцій

1. **Судова реформа, її етапи та недоліки** – формує розуміння стратегічного планування реформ, постановки управлінських завдань та відповідальності керівництва за результати реформування судової системи.

2. **Незалежність судової влади та гарантії її забезпечення** – сприяє усвідомленню ролі керівників судових органів у забезпеченні належних умов діяльності суддів та організації виконання функцій судової влади.

3. **Спеціалізовані суди в Україні: проблеми та перспективи** – формує здатність аналізувати організаційну структуру судової системи, визначати управлінські завдання щодо підвищення ефективності діяльності спеціалізованих судів.

4. **Проблеми у діяльності Верховного Суду** – розвиває навички оцінки управлінських рішень у найвищій судовій інстанції та визначення завдань щодо вдосконалення її діяльності.

5. **Електронне судочинство та його роль у формуванні судової системи** – формує здатність організувати роботу персоналу суду в умовах цифровізації та координувати виконання завдань, пов'язаних із впровадженням інформаційних технологій.
6. **Антикорупційна політика та судова система** – формує навички постановки завдань щодо забезпечення доброчесності, контролю за їх виконанням та відповідальності за дотримання антикорупційних стандартів.
7. **Недоліки у відборі кадрів на посади суддів місцевого суду** – сприяє розумінню кадрової політики, організації відбору персоналу та відповідальності за формування професійного кадрового складу.
8. **Проблеми в організації роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів** – формує навички аналізу організаційної діяльності органів суддівського врядування та визначення завдань щодо підвищення ефективності їх роботи.
9. **Проблеми в діяльності Вищої ради правосуддя** – розвиває здатність оцінювати управлінські рішення у сфері дисциплінарної відповідальності суддів та організації функціонування судової системи.
10. **Державна судова адміністрація і організація судочинства** – формує розуміння механізмів управління ресурсами судової системи, організації роботи працівників апарату суду та контролю виконання поставлених завдань.
11. **Проблеми в діяльності Служби судової охорони** – формує здатність організувати роботу підрозділів безпеки, визначати службові завдання та відповідати за забезпечення належного рівня безпеки судових установ.
12. **Проблеми суддівського самоврядування** – розвиває навички колективного управління, постановки завдань органам суддівського самоврядування та відповідальності за прийняті управлінські рішення.

СК11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

Компетенцію «Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності» забезпечують такі теми лекцій:

1. **Незалежність судової влади та гарантії її забезпечення** сприяє усвідомленню меж і форм комунікації судової влади з іншими органами державної влади та суспільством.

2. **Спеціалізовані суди в Україні: проблеми та перспективи** передбачає аналіз співпраці спеціалізованих судів з антикорупційними, правоохоронними та іншими державними органами.

3. **Електронне судочинство та його роль у формуванні судової системи** розвиває навички комунікації між судами, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та громадянами з використанням цифрових інструментів.

4. **Антикорупційна політика та судова система** безпосередньо пов'язана з міжвідомчою взаємодією судів, правоохоронних органів, органів виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства.

5. **Проблеми в організації роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів** формує уявлення про координацію дій судових органів з іншими державними інституціями та громадськістю у кадрових питаннях.

6. **Державна судова адміністрація і організація судочинства** сприяє формуванню навичок міжвідомчої взаємодії судів з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування в організаційних питаннях.

7. **Проблеми суддівського самоврядування** формує розуміння комунікації органів суддівського самоврядування з державними органами та громадськістю.

Очікувані результати навчання (РН).

РН2. Координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

Результат навчання «Координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності» забезпечується наступними темами:

Судова реформа, її етапи та недоліки

- формує розуміння розподілу повноважень між органами державної влади, що необхідно для координації діяльності суб'єктів публічної безпеки;
- аналіз етапів реформи дозволяє визначити роль різних інституцій у формуванні ефективної системи правосуддя;
- розглядаються механізми взаємодії правоохоронних органів із судовою владою.

Незалежність судової влади та гарантії її забезпечення

- формує розуміння принципів взаємодії між правоохоронними органами і судами без порушення незалежності суддів;
- визначає правові межі координації діяльності суб'єктів публічної безпеки.

Спеціалізовані суди в Україні: проблеми та перспективи

- дозволяє зрозуміти специфіку співпраці правоохоронних органів із різними юрисдикціями судів;
- формує навички налагодження взаємодії між різними інституціями державної влади.

Проблеми у діяльності Верховного Суду

- аналізуються питання узагальнення судової практики та правозастосування, що впливає на діяльність правоохоронних органів;
- розвивається розуміння координаційної ролі судової практики для інших органів державної влади.

Електронне судочинство та його роль у формуванні судової системи

- формує знання щодо інформаційної взаємодії між судами, правоохоронними органами та іншими органами влади;
- розглядаються сучасні цифрові інструменти координації діяльності суб'єктів публічної безпеки.

Антикорупційна політика та судова система

- розкриває механізми взаємодії антикорупційних органів, судів та правоохоронних структур;
- формує навички координації дій між різними державними інституціями у протидії корупції.

Недоліки у відборі кадрів на посади суддів місцевого суду

- сприяє розумінню кадрової політики в судовій системі та її впливу на ефективність правосуддя;
- дозволяє оцінити вплив якості кадрового відбору на взаємодію правоохоронних органів із судами.

Проблеми в організації роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів

- формує уявлення про роль органів суддівського врядування у забезпеченні функціонування судової системи;
- сприяє розумінню координації між державними органами при формуванні суддівського корпусу.

Проблеми в діяльності Вищої ради правосуддя

- розкриває механізми дисциплінарної відповідальності суддів та взаємодії з іншими органами державної влади;

- формує розуміння інституційної взаємодії у сфері забезпечення законності.

Державна судова адміністрація і організація судочинства

- вивчаються організаційні механізми управління судовою системою;
- розглядається координація між судами, органами виконавчої влади та правоохоронними органами.

Проблеми в діяльності Служби судової охорони

- аналізується взаємодія Служби судової охорони з Національною поліцією та іншими суб'єктами забезпечення безпеки;
- формуються навички координації дій під час забезпечення публічного порядку у судах.

Проблеми суддівського самоврядування

- розкриває механізми внутрішньої організації судової влади та її взаємодії з іншими органами влади;
- формує розуміння балансу між самостійністю судової влади та міжвідомчою взаємодією.

РН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів

Результат навчання «Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів» забезпечується через опрацювання таких тем:

1. **Судова реформа, її етапи та недоліки** – забезпечує аналіз результатів реформування судової системи, оцінка їх ефективності та формування пропозицій щодо подальшого вдосконалення.
2. **Незалежність судової влади та гарантії її забезпечення** – сприяє формуванню навичок узагальнення практики забезпечення незалежності суддів та розроблення пропозицій щодо посилення гарантій незалежності.
3. **Спеціалізовані суди в Україні: проблеми та перспективи** – забезпечує аналіз ефективності спеціалізації судів та визначення шляхів оптимізації їх діяльності.
4. **Проблеми у діяльності Верховного Суду** – сприяє формуванню навичок узагальнення судової практики та визначення напрямів удосконалення функціонування найвищої судової інстанції.
5. **Електронне судочинство та його роль у формуванні судової системи** – допомагає здійснювати оцінку впровадження цифрових технологій у

судочинство та розроблення пропозицій щодо підвищення ефективності електронного правосуддя.

6. **Антикорупційна політика та судова система** – забезпечує формуванню навичок проведення аналізу практики протидії корупції у судовій владі та формування нових підходів до її запобігання.

7. **Недоліки у відборі кадрів на посади суддів місцевого суду** – сприяє формуванню навичок узагальнення проблем кадрового забезпечення та пропозиції щодо вдосконалення конкурсних процедур.

8. **Проблеми в організації роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів** – забезпечує формуванню навичок оцінки діяльності органу суддівського врядування та визначення шляхів підвищення ефективності його роботи.

9. **Проблеми в діяльності Вищої ради правосуддя** – забезпечує проведення аналізу дисциплінарної практики та пропозиції щодо вдосконалення механізмів відповідальності суддів.

10. **Державна судова адміністрація і організація судочинства** – сприяє формуванню навичок оцінки організаційного забезпечення діяльності судів та розроблення рекомендацій щодо оптимізації управління судовою системою.

11. **Проблеми в діяльності Служби судової охорони** – сприяє формуванню навичок узагальнення практики забезпечення безпеки судів та визначення напрямів її вдосконалення.

12. **Проблеми суддівського самоврядування** – забезпечення формуванню навичок аналізу функціонування органів суддівського самоврядування та формування пропозицій щодо підвищення їх ролі у розвитку судової системи.

РН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

Результат навчання **Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав і інтересів особистості, суспільства і держави з використанням ефективних методів та засобів забезпечення публічної безпеки і порядку** формується через вивчення наступних тем:

1. Судова реформа, її етапи та недоліки

- формує розуміння механізмів удосконалення судової системи;
- аналізуються законодавчі зміни, спрямовані на підвищення ефективності правосуддя;

- виробляються навички оцінювання ефективності державної політики у сфері забезпечення законності та правопорядку.

2. Незалежність судової влади та гарантії її забезпечення

- вивчаються конституційні та організаційні гарантії незалежності суддів;
- аналізується роль незалежного суду у забезпеченні прав і свобод людини;
- формується розуміння механізмів правового захисту особи від незаконних рішень та зловживань владою.

3. Спеціалізовані суди в Україні: проблеми та перспективи

- досліджується спеціалізація судової системи як інструмент підвищення ефективності правосуддя;
- аналізуються проблеми функціонування адміністративних, господарських та антикорупційних судів;
- формується здатність визначати оптимальні правові механізми захисту прав та інтересів громадян і держави.

4. Проблеми у діяльності Верховного Суду

- вивчається роль найвищої судової інстанції у забезпеченні єдності судової практики;
- аналізуються проблеми навантаження, тлумачення законодавства та формування правових позицій;
- формується здатність застосовувати судову практику для забезпечення законності.

5. Електронне судочинство та його роль у формуванні судової системи

- досліджуються цифрові механізми доступу до правосуддя;
- аналізуються можливості підвищення прозорості та оперативності судочинства;
- формується розуміння використання інформаційних технологій для ефективного забезпечення правопорядку.

6. Антикорупційна політика та судова система

- розглядаються механізми запобігання корупції у судовій владі;
- аналізується діяльність антикорупційних органів і судів;
- формується здатність використовувати антикорупційні інструменти для забезпечення законності.

7. Недоліки у відборі кадрів на посади суддів місцевого суду

- аналізуються критерії професійної доброчесності та компетентності суддів;
- досліджуються проблеми конкурсного відбору;

- формується розуміння значення професійного кадрового забезпечення для ефективного правосуддя.

8. Проблеми в організації роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів

- вивчаються функції органу, що здійснює добір та оцінювання суддів;
- аналізуються проблеми кваліфікаційного оцінювання та формування суддівського корпусу;
- формується здатність оцінювати ефективність механізмів кадрового забезпечення судової системи.

9. Проблеми в діяльності Вищої ради правосуддя

- досліджуються повноваження органу суддівського врядування;
- аналізуються механізми дисциплінарної відповідальності суддів;
- формується розуміння інструментів контролю за дотриманням законності у судовій системі.

10. Державна судова адміністрація і організація судочинства

- вивчаються організаційні механізми функціонування судів;
- аналізуються питання матеріально-технічного забезпечення судочинства;
- формується розуміння ролі управлінських механізмів у забезпеченні ефективного правосуддя.

11. Проблеми в діяльності Служби судової охорони

- досліджуються питання безпеки судів та учасників судового процесу;
- аналізуються організаційні та правові проблеми функціонування служби;
- формується здатність застосовувати заходи безпеки для забезпечення правопорядку у судових установах.

12. Проблеми суддівського самоврядування

- вивчаються принципи самоврядування суддівського корпусу;
- аналізується роль органів суддівського самоврядування у забезпеченні незалежності суду;
- формується розуміння механізмів внутрішнього контролю та професійної етики суддів.

РН12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності

Результат навчання «Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності» забезпечується зазначеними темами таким чином:

1. **Судова реформа, її етапи та недоліки** – формує здатність аналізувати зміни у судовій системі, оцінювати їх ефективність, визначати прогалини правового регулювання та готувати обґрунтовані висновки щодо вдосконалення законодавства.
2. **Незалежність судової влади та гарантії її забезпечення** – розвиває вміння тлумачити конституційні принципи, оцінювати дотримання гарантій незалежності суддів і надавати консультації щодо механізмів їх захисту.
3. **Спеціалізовані суди в Україні: проблеми та перспективи** – забезпечує здатність аналізувати компетенцію та ефективність спеціалізованої юрисдикції, надавати рекомендації щодо оптимізації їх діяльності.
4. **Проблеми у діяльності Верховного Суду** – формує навички аналізу судової практики, узагальнення правових позицій та підготовки висновків щодо забезпечення єдності судової практики.
5. **Електронне судочинство та його роль у формуванні судової системи** – розвиває компетентність у сфері цифровізації правосуддя, оцінки правових ризиків і переваг електронних процедур.
6. **Антикорупційна політика та судова система** – сприяє формуванню здатності оцінювати антикорупційні механізми, виявляти корупційні ризики та надавати правові консультації щодо їх мінімізації.
7. **Недоліки у відборі кадрів на посади суддів місцевого суду** – формує вміння аналізувати процедури добору суддів, оцінювати їх прозорість та відповідність стандартам верховенства права.
8. **Проблеми в організації роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів** – забезпечує розуміння процедур кваліфікаційного оцінювання суддів і підготовку правових висновків щодо їх удосконалення.
9. **Проблеми в діяльності Вищої Ради правосуддя** – розвиває здатність аналізувати дисциплінарну практику та механізми забезпечення відповідальності суддів.
10. **Державна судова адміністрація і організація судочинства** – формує компетентність у питаннях організаційного забезпечення судів та оцінки ефективності управлінських рішень.
11. **Проблеми в діяльності Служби судової охорони** – забезпечує розуміння правових засад гарантування безпеки судочинства та підготовку консультацій щодо їх удосконалення.
12. **Проблеми суддівського самоврядування** – формує навички аналізу внутрішніх механізмів управління суддівським корпусом і підготовки висновків щодо зміцнення інституційної спроможності.

Програма навчальної дисципліни

Тема № 1 «Судова реформа, її етапи та недоліки»

Лекція присвячена аналізу судової реформи як складової правової реформи держави. Розглядаються передумови та мета судової реформи, її спрямованість на забезпечення верховенства права, незалежності суддів і доступу громадян до справедливого правосуддя.

Висвітлюються основні етапи судової реформи: зміни до конституційних засад судочинства, оновлення системи судів, реформування статусу суддів, запровадження нових процедур добору та оцінювання суддів, а також удосконалення процесуального законодавства.

Окрема увага приділяється проблемам і недолікам реалізації реформи: непослідовності законодавчих змін, кадровому дефіциту, надмірній тривалості судових процесів, впливу політичних та інших позаправових чинників, а також обмеженій довірі суспільства до судової влади.

У підсумку визначаються напрями подальшого вдосконалення судової системи та значення судової реформи для розвитку демократичної і правової держави.

Тема № 2 «Незалежність судової влади та гарантії її забезпечення»

Лекція присвячена розкриттю поняття та значення незалежності судової влади як ключової засади правової держави і справедливого правосуддя. Розглядається зміст принципу незалежності суддів, його конституційно-правова природа та місце в системі поділу влади.

У межах лекції аналізуються гарантії незалежності судової влади, зокрема: правові (особливий порядок призначення та звільнення суддів, недоторканність, незмінюваність), організаційні (самоврядування суддів, окремий порядок функціонування судів), матеріальні та соціальні (належне фінансування, рівень оплати праці), а також процесуальні гарантії (самотійність суду під час ухвалення рішень, заборона будь-якого тиску).

Окрема увага приділяється загрозам незалежності судової влади — політичному впливу, корупційним ризикам, інформаційному тиску — та шляхам їх мінімізації. Лекція формує розуміння практичного значення незалежності суду для захисту прав і свобод людини та забезпечення довіри суспільства до правосуддя.

Тема № 3 «Спеціалізовані суди в Україні: проблеми та перспективи»

У лекції розглядається поняття та призначення спеціалізованих судів у системі правосуддя України як інструменту підвищення ефективності,

професійності та якості судового розгляду окремих категорій справ. Аналізується нормативно-правова основа їх функціонування відповідно до Конституції України та процесуального законодавства.

Окрема увага приділяється характеристиці основних видів спеціалізованих судів, зокрема адміністративних, господарських судів, а також діяльності Вищого антикорупційного суду у контексті протидії корупції. Розкривається роль спеціалізації суддів у забезпеченні єдності судової практики та зменшенні строків розгляду справ.

У лекції також висвітлюються ключові проблеми функціонування спеціалізованих судів: кадровий дефіцит, перевантаженість суддів, складність юрисдикційного розмежування, ризики політичного впливу та проблеми довіри суспільства до судової влади. Аналізується вплив рішень Верховного суду на формування правових позицій для спеціалізованих судів.

Завершується лекція визначенням перспектив розвитку спеціалізованого судочинства в Україні, зокрема через удосконалення законодавства, підвищення рівня суддівської підготовки, цифровізацію судових процесів та гармонізацію судової системи з європейськими стандартами правосуддя.

Тема № 4 «Проблеми у діяльності Верховного Суду»

Лекція присвячена аналізу ключових проблем функціонування Верховного суду як найвищого судового органу в системі судоустрою. Розглядаються питання надмірного навантаження на суддів і значної кількості нерозглянутих справ, що негативно впливає на строки та якість правосуддя. Окрема увага приділяється проблемам єдності судової практики, складності доступу до касаційного перегляду, кадровому забезпеченню та добору суддів. Аналізуються виклики, пов'язані з довірою суспільства до суду, впливом судової реформи, а також організаційні й процесуальні недоліки. У підсумку окреслюються можливі напрями вдосконалення діяльності Верховного Суду та підвищення ефективності здійснення правосуддя.

Тема № 5 «Електронне судочинство та його роль у формуванні судової системи»

Лекція присвячена поняттю та сутності електронного судочинства як сучасної форми здійснення правосуддя із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. Розкривається нормативно-правова основа впровадження електронного судочинства в Україні, його місце в судовій реформі та взаємозв'язок із принципами доступності, відкритості й оперативності правосуддя.

У межах лекції аналізуються основні елементи електронного судочинства: електронний документообіг, електронне подання процесуальних документів, дистанційна участь у судових засіданнях (відеоконференції), автоматизований розподіл справ, електронні судові реєстри та функціонування Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система.

Окрема увага приділяється ролі електронного судочинства у формуванні сучасної судової системи: підвищенню ефективності судового розгляду, зменшенню корупційних ризиків, забезпеченню процесуальної економії та зміцненню довіри суспільства до судової влади. Також розглядаються проблеми та перспективи розвитку електронного судочинства, зокрема питання кібербезпеки, захисту персональних даних і цифрової нерівності учасників процесу.

Тема № 6 «Антикорупційна політика та судова система»

Лекція присвячена аналізу ролі судової системи в реалізації антикорупційної політики держави. Розглядається поняття та цілі антикорупційної політики, її принципи, правові та інституційні засади. Особлива увага приділяється місцю судів у механізмі протидії корупції, їхній функції щодо забезпечення невідворотності відповідальності та захисту верховенства права.

У межах лекції аналізуються основні корупційні ризики в діяльності судової влади, причини їх виникнення та наслідки для довіри суспільства до правосуддя. Висвітлюються питання незалежності суддів, доброчесності, прозорості судових процедур, дисциплінарної відповідальності та ролі спеціалізованих антикорупційних інституцій.

Окремо розглядаються напрями судової та антикорупційної реформ, міжнародні стандарти протидії корупції у сфері правосуддя, а також проблеми й перспективи підвищення ефективності судової системи в боротьбі з корупцією.

Тема № 7 «Недоліки у відборі кадрів на посади суддів місцевого суду»

Лекція присвячена аналізу ключових проблем чинної системи добору суддів місцевих судів в Україні та їх впливу на якість правосуддя. Розглядаються етапи конкурсного відбору, роль Вищої кваліфікаційної комісії суддів, а також типові недоліки процедур оцінювання кандидатів.

Основні акценти:

- **Непрозорість і формалізм процедур:** недостатня відкритість критеріїв, ризики суб'єктивності під час співбесід та оцінювання доброчесності.

- **Затягування конкурсів і кадровий дефіцит:** тривалі строки добору призводять до перевантаження судів і зниження доступу до правосуддя.
- **Недосконалість перевірок доброчесності та професійної етики:** обмежені інструменти виявлення конфлікту інтересів, декларативний характер окремих перевірок.
- **Нерівність доступу до професії:** складність процедур і фінансові/часові витрати стримують потенційно сильних кандидатів.
- **Вплив на незалежність суддів:** процедурні прогалини можуть створювати передумови для зовнішнього тиску.

У підсумку лекція формує розуміння причин системних проблем добору суддів місцевих судів та окреслює напрями вдосконалення: підвищення прозорості, стандартизація критеріїв, цифровізація процесів і посилення інституційних гарантій незалежності.

Тема № 8 «Проблеми в діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України»

Лекція присвячена аналізу системних і практичних проблем у функціонуванні Вищої кваліфікаційної комісії суддів яка є однією з ключових органів суддівського врядування. Розглядаються питання формування складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів, забезпечення її незалежності та доброчесності, прозорості процедур добору, оцінювання й дисциплінарної відповідальності суддів. Окрема увага приділяється проблемам кадрового дефіциту в судах, затягуванню процедур, впливу політичних та корпоративних чинників, а також наслідкам інституційних пауз у роботі органів. Аналізуються законодавчі колізії та виклики імплементації судової реформи, роль міжнародних експертів і громадського контролю. Підсумком є визначення напрямів удосконалення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів для підвищення ефективності, підзвітності та довіри суспільства до судової влади.

Тема № 9 «Проблеми в діяльності Вищої ради правосуддя»

Лекція присвячена основним проблемам у діяльності Вищої ради правосуддя, які включають труднощі з формуванням повноважного складу через вимоги до доброчесності, кадровий дефіцит, низьку довіру суспільства та необхідність реформування процедур дисциплінарної відповідальності суддів..

Ключові проблеми діяльності Вищої Ради правосуддя :

- **Формування складу та доброчесність:** Значні складнощі виникають при формуванні повноважного складу Вищої Ради правосуддя, що включає одноразову перевірку членів на професійну етику та доброчесність Етичною радою.

- Кадровий голод у судовій системі: Вища рада правосуддя не встигає забезпечувати необхідну кількість суддів, що призводить до надмірного навантаження на діючих суддів.

- Низька довіра суспільства: Існує потреба в посиленні довіри до судової влади через прозорість роботи та ефективну комунікацію.

Шляхи удосконалення передбачають продовження співпраці з Етичною радою, цифровізацію процесів, забезпечення прозорості та стабільної практики

- Етична рада та оновлення складу: Продовження перевірки доброчесності членів ВРП для забезпечення довіри до органу.

- Цифровізація та оптимізація: Автоматизація процедур та впровадження сучасних ІТ-інструментів для ефективнішого формування корпусу суддів.

- Посилення комунікації: Активна робота над прозорістю рішень та комунікацією з громадськістю для відновлення довіри.

- Врегулювання питань дисципліни: Удосконалення процедур притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності для захисту незалежності суддів.

-

Тема № 10 «Державна судова адміністрація і організація судочинства»

Лекція присвячена розкриттю ролі та місця **Державно судової адміністрації України** у системі забезпечення діяльності судової влади. Розглядається правовий статус ДСА України, її завдання, функції та повноваження у сфері організаційного, кадрового, фінансового, матеріально-технічного й інформаційного забезпечення судів.

У межах теми аналізуються:

- система органів судової адміністрації та їх взаємодія з судами;
- повноваження ДСА України щодо забезпечення незалежності суддів і належних умов здійснення правосуддя;
- організація судочинства: документообіг у судах, автоматизований розподіл справ, кадрове та ресурсне забезпечення;
- значення судової адміністрації для ефективності, доступності та якості правосуддя.

Окрема увага приділяється проблемним аспектам діяльності судової адміністрації та перспективам її вдосконалення в контексті судової реформи.

Тема № 11 «Проблеми в діяльності Служби судової охорони»

У лекції розглядається місце та роль Служби судової охорони в системі забезпечення незалежності й безпеки судової влади України. Аналізуються основні проблеми її функціонування, зокрема:

- **Нормативно-правові прогалини** у регулюванні повноважень, підпорядкованості та взаємодії з іншими правоохоронними органами.
- **Організаційні та кадрові труднощі:** неукмплектованість штату, недостатній рівень професійної підготовки, плінність кадрів.
- **Матеріально-технічне та фінансове забезпечення:** обмежене фінансування, нестача сучасних технічних засобів охорони судів.
- **Проблеми взаємодії** з судами, Національною поліцією та іншими органами під час охорони судових засідань і реагування на загрози.
- **Вплив безпекових викликів** (зокрема в умовах воєнного стану) на ефективність виконання завдань служби.

Окрему увагу приділено можливим **напрямам удосконалення діяльності Служби судової охорони:** посиленню правового регулювання, підвищенню рівня професійної підготовки персоналу, покращенню матеріально-технічної бази та розвитку міжвідомчої координації.

Тема № 12 Проблеми суддівського самоврядування

У лекції розглядаються основні проблеми суддівського самоврядування в Україні, включно з Радою суддів та з'їздами, полягають у недостатній прозорості, спробах корпоративного захисту та складнощях у забезпеченні доброчесності. Шляхи вирішення включають посилення ролі громадськості, реформування органів самоврядування через оновлення складів, підвищення підзвітності та впровадження ефективних дисциплінарних процедур для захисту професійної незалежності.

Основні проблеми суддівського самоврядування:

- **Низька довіра та репутаційні ризики:** Часті випадки захисту недоброчесних суддів під виглядом незалежності.
- **Корпоратизація:** Органи самоврядування іноді діють як закриті структури, що захищають внутрішні інтереси, а не суспільні.
- **Проблеми з формуванням органів:** Тривалі процеси оновлення Ради суддів та Вищої ради правосуддя (ВРП).

Шляхи вирішення проблем:

- **Залучення громадськості:** Активніша участь Ради доброчесності та міжнародних експертів у перевірці суддів.
- **Оновлення процедур:** Реформування принципів формування Ради суддів України та з'їзду суддів.

- **Дисциплінарна відповідальність:** Вдосконалення механізмів дисциплінарної відповідальності за порушення присяги.
- **Підвищення прозорості:** Забезпечення відкритості рішень, які ухвалюють органи самоврядування.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	очна (денна) форма				заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Змістовний модуль 1.								
Тема 1. Судова реформа, її етапи, та недоліки.	10	2	2	6	14	2	2	10
Тема 2. Незалежність судової влади та гарантії її забезпечення.	8	2		6	8			8
Тема 3. Спеціалізовані суди в Україні: проблеми та перспективи.	10	2	2	6	10			10
Тема 4. Проблеми у діяльності Верховного суду	10	2	2	6	10			10
Тема 5. Електронне судочинство та його роль у формуванні судової системи.	8	2		6	10			10
Тема 6. Антикорупційна політика та судова система.	10	2	2	6	10			10
Тема 7. Недоліки у відборі кадрів на посади суддів місцевого суду	10	2	2	6	10			10
Тема 8. Проблеми в організації роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів	8	2		6	10	2		8
Тема 9. Проблеми в діяльності Вищої Ради правосуддя	12	2	2	8	10			10

Тема 10. Державна судова адміністрація і організація судочинства	12	2	2	8	10			10
Тема 11. Проблеми в діяльності Служби судової охорони	10	2		8	8			8
Тема 12. Проблеми суддівського самоврядування	12	2	2	8	10			10
Модульна контрольна робота								
Всього:	120	24	16	80	120	4	2	114
Форма контролю: залік								

Зміст семінарських занять

№ Семінар. заняття	Назва теми	Кількість годин	
		очна (денна) форма	заочна форма
Семінарське заняття №1	<p>Завдання для обговорення на семінарському занятті по темі: «Судова реформа, її етапи, та недоліки».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити поняття та мету судової реформи в Україні: причини її започаткування та очікувані результати. 2. Проаналізувати основні етапи судової реформи, їх зміст і нормативне забезпечення. 3. Охарактеризувати позитивні зміни, досягнуті внаслідок реформування судової системи. 4. Визначити ключові недоліки судової реформи, зокрема інституційні, кадрові та організаційні проблеми. 5. Оцінити вплив судової реформи на доступ до правосуддя та довіру суспільства до судів. 6. Порівняти задекларовані цілі реформи з реальними результатами її впровадження. 	2	2

	<p>7. Запропонувати можливі напрями вдосконалення судової реформи з урахуванням сучасних викликів.</p> <p><i>Проблема для дискусії</i></p> <p>Чи досягла судова реформа своєї головної мети — забезпечення незалежного, ефективного та справедливого правосуддя, чи її реалізація має переважно формальний характер і потребує принципово нових підходів?</p>		
Семінарське заняття №2	<p>Завдання для обговорення на семінарському занятті по темі: «Спеціалізовані суди в Україні: проблеми та перспективи»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та призначення спеціалізованих судів Проаналізувати конституційні та законодавчі засади створення спеціалізованих судів в Україні, їх місце у системі судоустрою. 2. Види спеціалізованих судів в Україні Охарактеризувати правовий статус і компетенцію таких інституцій, як Вищий антикорупційний суд та Вищий суд з питань інтелектуальної власності. 3. Причини запровадження спеціалізованих судів Визначити, які проблеми загальних судів зумовили потребу у спеціалізації (складність справ, корупційні ризики, вимоги міжнародних партнерів). 4. Проблеми функціонування спеціалізованих судів Обговорити кадрові труднощі, затягування процедур формування суддівського корпусу, питання підсудності та процесуальної ефективності. 5. Вплив спеціалізованих судів на якість 	2	

	<p>правосуддя</p> <p>Проаналізувати, чи сприяє спеціалізація суддів підвищенню професійного рівня розгляду справ і довіри суспільства до судової влади.</p> <p>6. Перспективи розвитку спеціалізованих судів</p> <p>Запропонувати можливі напрями вдосконалення законодавства та організації діяльності спеціалізованих судів з урахуванням європейського досвіду.</p> <p><i>Проблема для дискусії</i></p> <p>Чи є спеціалізовані суди в Україні ефективним інструментом підвищення якості правосуддя, чи їх створення призводить до фрагментації судової системи та ускладнення доступу громадян до суду?</p>		
Семінарське заняття №3	<p>Завдання для обговорення на семінарському занятті по темі: «Проблеми у діяльності Верховного суду».</p> <p>1. Правовий статус і повноваження Верховного Суду</p> <p>Проаналізувати конституційні та законодавчі засади діяльності Верховного Суду, його роль у системі судоустрою України.</p> <p>2. Єдність судової практики</p> <p>Оцінити ефективність Верховного Суду у забезпеченні однакового застосування норм матеріального і процесуального права судами нижчих інстанцій.</p> <p>3. Кадрові проблеми</p> <p>Обговорити питання добору суддів, їхньої професійної підготовки, навантаження та вплив кадрового дефіциту на якість правосуддя.</p> <p>4. Процесуальні строки та навантаження</p> <p>Проаналізувати причини надмірної</p>	2	

	<p>тривалості розгляду справ і перевантаженості суддів Верховного Суду.</p> <p>5. Авторитет і довіра суспільства Розглянути фактори, що впливають на рівень довіри громадян до Верховного Суду, та роль судових рішень у формуванні правової культури.</p> <p>6. Вплив судової реформи Оцінити результати та проблеми реформування Верховного Суду, визначити позитивні й негативні наслідки для правозастосовної практики.</p> <p><i>Проблема для дискусії</i> Чи здатний Верховний Суд України в сучасних умовах ефективно виконувати функцію гаранта єдності судової практики та верховенства права, зважаючи на кадрові, процесуальні й інституційні проблеми?</p>		
Семінарське заняття №4	<p>Завдання для обговорення на семінарському занятті по темі: «Антикорупційна політика та судова система»</p> <p>1. Розкрити зміст та цілі антикорупційної політики у судовій системі України. Проаналізувати, як антикорупційні механізми впливають на незалежність, добросовісність і ефективність судів.</p> <p>2. Охарактеризувати основні корупційні ризики у діяльності судів. Обговорити типові прояви корупції (вплив на суддів, конфлікт інтересів, непрозорість рішень, кадрові зловживання).</p> <p>3. Проаналізувати роль органів суддівського врядування у протидії корупції. Оцінити повноваження та практику</p>	2	

	<p>діяльності Вища рада правосуддя у питаннях дисциплінарної відповідальності суддів.</p> <p>4. Оцінити взаємодію судової влади з антикорупційними інституціями. Розглянути практику співпраці судів з Національне антикорупційне бюро України та Національне агентство з питань запобігання корупції.</p> <p>5. Дослідити значення електронних інструментів у запобіганні корупції. Обговорити роль е-декларування, автоматизованого розподілу справ, відкритих реєстрів судових рішень.</p> <p>6. Проаналізувати судову практику у справах про корупційні правопорушення. На прикладі рішень Верховний Суд визначити проблеми єдності практики та ефективності покарання.</p> <p><i>Проблема для дискусії</i> Чи може антикорупційна політика бути ефективною без порушення принципу незалежності судової влади, і де проходить межа між необхідним контролем за суддями та недопустимим тиском на суд?</p>		
Семінарське заняття №5	<p>Завдання для обговорення на семінарському занятті по темі: «Недоліки у відборі кадрів на посади суддів місцевого суду».</p> <p>1. Проаналізувати чинну процедуру добору суддів місцевих судів: етапи конкурсу, кваліфікаційне оцінювання, роль органів суддівського врядування (зокрема, Вища кваліфікаційна комісія суддів України та Вища рада правосуддя).</p> <p>2. Визначити основні недоліки конкурсного відбору: зтягнутість процедур, формалізм оцінювання,</p>	2	

	<p>непрозорість рішень, вплив суб'єктивних чинників.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Оцінити відповідність критеріїв відбору принципам незалежності та професійності суддів, стандартам доброчесності й етики. 4. Розглянути проблему кадрового дефіциту в місцевих судах як наслідок недосконалого відбору та тривалих конкурсів. 5. Порівняти українську модель добору суддів з європейськими практиками та визначити можливі напрями адаптації. 6. Запропонувати шляхи вдосконалення системи відбору: спрощення процедур, підвищення прозорості, удосконалення оцінювання практичних навичок кандидатів. <p><i>Проблема для дискусії</i></p> <p>Чи забезпечує чинна система відбору суддів місцевих судів реальний добір найбільш професійних і доброчесних кандидатів, чи вона переважно створює формальні бар'єри, що призводять до кадрового голоду та зниження довіри суспільства до судової влади?</p>		
Семінарське заняття №6	<p>Завдання для обговорення на семінарському занятті по темі: «Проблеми в діяльності Вищої Ради правосуддя»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий статус і повноваження ВРП. Проаналізувати конституційні та законодавчі засади діяльності ВРП, її роль у системі суддівського врядування. 2. Формування складу ВРП Оцінити порядок добору та призначення членів ВРП, виявити ризики політичного чи корпоративного впливу. 3. Дисциплінарна функція Розглянути проблеми здійснення дисциплінарної відповідальності суддів: 	2	

	<p>строки, обґрунтованість рішень, довіра суспільства.</p> <p>4. Незалежність і підзвітність Проаналізувати баланс між незалежністю ВРП та механізмами її відповідальності й контролю.</p> <p>5. Вплив судової реформи Оцінити, як реформи останніх років вплинули на ефективність і легітимність діяльності ВРП.</p> <p>6. Міжнародні стандарти Порівняти діяльність ВРП з рекомендаціями міжнародних організацій та європейською практикою органів суддівського врядування.</p> <p><i>Проблема для дискусії</i> Чи здатна Вища рада правосуддя в сучасних умовах бути реально незалежним і ефективним гарантом суддівської незалежності, чи її діяльність обмежується політичними, інституційними та кадровими чинниками?</p>		
Семінарське заняття №7	<p>Завдання для обговорення на семінарському занятті по темі: «Державна судова адміністрація і організація судочинства».</p> <p>1. Розкрити правовий статус та місце Державної судової адміністрації України у системі органів судової влади.</p> <p>2. Охарактеризувати основні повноваження ДСА України у сфері організаційного, фінансового та кадрового забезпечення судів.</p> <p>3. Проаналізувати роль ДСА України в забезпеченні незалежності судової влади та належних умов здійснення правосуддя.</p> <p>4. Визначити механізми взаємодії ДСА України з судами, Вищою радою правосуддя та іншими органами</p>	2	

	<p>державної влади.</p> <p>5. Оцінити вплив діяльності ДСА України на ефективність організації судочинства (матеріально-технічне забезпечення, судова статистика, цифровізація).</p> <p>6. Розглянути актуальні проблеми функціонування ДСА України в умовах судової реформи та воєнного стану.</p> <p><i>Проблема для дискусії</i></p> <p>Чи не створює концентрація організаційних і фінансових повноважень у Державній судовій адміністрації України ризиків для реальної незалежності судів, та якими мають бути оптимальні механізми контролю й підзвітності ДСА без втручання в здійснення правосуддя?</p>		
Семінарське заняття №8	<p>Завдання для обговорення на семінарському занятті по темі: «Проблеми суддівського самоврядування».</p> <p>1. Розкрити поняття та призначення суддівського самоврядування як елемента незалежності судової влади та його місце в системі правосуддя України.</p> <p>2. Проаналізувати повноваження органів суддівського самоврядування, зокрема їх взаємодію з такими інституціями, як Вища рада правосуддя та Вища кваліфікаційна комісія суддів України.</p> <p>3. Оцінити ефективність діяльності зборів суддів та З'їзд суддів України у вирішенні кадрових, дисциплінарних та організаційних питань.</p> <p>4. Визначити основні проблеми функціонування суддівського самоврядування, зокрема формалізм у прийнятті рішень, обмежений вплив на реальні процеси в судах, низький рівень довіри з боку суспільства.</p> <p>5. Проаналізувати вплив політичних,</p>	2	

	<p>адміністративних та корупційних чинників на незалежність органів суддівського самоврядування.</p> <p>6. Порівняти українську модель суддівського самоврядування з європейськими стандартами та практикою інших держав.</p> <p>7. Запропонувати шляхи вдосконалення суддівського самоврядування в умовах судової реформи та євроінтеграційних процесів.</p> <p><i>Проблема для дискусії</i></p> <p>Чи здатне суддівське самоврядування в сучасних умовах бути реально незалежним і ефективним механізмом захисту суддівської незалежності, чи воно залишається переважно формальним інститутом з обмеженим впливом на ключові процеси в судовій системі?</p>		
Усього годин:		16	2

Самостійна робота

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми судочинства і судоустрою» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, інтернет-джерел та судової практики, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; опрацювання матеріалів правозастосовної практики, підготовку аналітичних і порівняльних висновків та формування навичок науково-правового аналізу; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку юридичних документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Орієнтовні кейси / теми доповідей, рефератів, есе:

1. Конституційні засади організації судової влади в Україні.
2. Принцип верховенства права у практиці Верховного Суду.
3. Роль Вища рада правосуддя у забезпеченні незалежності суддів.
4. Повноваження та проблеми діяльності Вища кваліфікаційна комісія суддів України.
5. Організаційне забезпечення діяльності судів та функції Державна судова адміністрація України.
6. Судова реформа в Україні: етапи, результати та сучасні виклики.
7. Антикорупційні механізми у діяльності Вищий антикорупційний суд.
8. Електронне судочинство: проблеми впровадження та перспективи розвитку.
9. Дисциплінарна відповідальність суддів: підстави та процедура.
10. Гарантії незалежності суддів та механізми їх реалізації.
11. Спеціалізація судів в Україні: необхідність та ефективність.
12. Доступ до правосуддя в умовах воєнного стану.
13. Забезпечення права на справедливий суд у практиці Європейський суд з прав людини.
14. Суддівське самоврядування: проблеми та перспективи розвитку.
15. Проблеми кадрового забезпечення судів України.
16. Альтернативні способи вирішення спорів та їх співвідношення із судовою системою.
17. Публічність та відкритість судового процесу: сучасні стандарти.
18. Роль апеляційної та касаційної інстанцій у забезпеченні єдності судової практики.
19. Вплив міжнародних стандартів на реформування судоустрою України.
20. Цифровізація судової влади як напрям модернізації судочинства.

Вимоги до написання рефератів та есе

Загальні положення:

Реферат та есе є формами самостійної роботи здобувачів вищої освіти і спрямовані на поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок науково-правового аналізу, аргументації правових позицій, критичного мислення та академічного письма.

Під час виконання рефератів та есе здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, вимог чинного законодавства України, стандартів вищої освіти та внутрішніх нормативних актів закладу вищої освіти.

Мета та навчальні завдання:

- формування здатності здійснювати самостійний аналіз доктринальних і нормативних джерел у сфері кримінального права;
- розвиток умінь формулювати та аргументовано обґрунтовувати власну правову позицію;
- набуття навичок наукового письма та коректного використання правової термінології;
- удосконалення навичок систематизації, узагальнення та критичної оцінки правової інформації.

Вимоги до змісту

Реферат

Реферат має аналітико-узагальнювальний характер і повинен:

- розкривати теоретичні підходи до обраної правової проблеми;
- містити аналіз норм Конституції України, законодавства, рішень Конституційного Суду України, практики Європейського суду з прав людини (за наявності);
- відображати сучасні наукові позиції українських та зарубіжних дослідників;
- завершуватися обґрунтованими висновками.

Структура реферату:

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. Вступ (обґрунтування актуальності, мета і завдання)
4. Основна частина (2–3 логічно пов'язані розділи)
5. Висновки
6. Список використаних джерел

Есе

Есе має аналітично-дискусійний характер і спрямоване на виклад та обґрунтування власної позиції здобувача щодо конкретної правової проблеми.

Есе повинно:

- містити чітко сформульовану авторську правову позицію;
- демонструвати здатність до критичного аналізу правових явищ;
- містити аргументацію з посиланням на нормативні акти, доктрину та судову практику;
- відображати логічну цілісність і самостійність мислення.

Рекомендована структура есе:

1. Вступ (постановка проблеми)

2. Основна частина (аргументація позиції, аналіз альтернативних підходів)

3. Висновки (узагальнення та власні висновки)

Вимоги до обсягу:

- Реферат – 7–15 сторінок друкованого тексту
 - Есе – 4–8 сторінок друкованого тексту
- (без урахування титульної сторінки та списку використаних джерел)

Вимоги до оформлення:

- формат сторінки – А4;
- шрифт – Times New Roman;
- розмір шрифту – 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм;
- нумерація сторінок – арабськими цифрами (з другої сторінки);
- абзацний відступ – 1,25 см.

Посилання на джерела оформлюються відповідно до чинних національних стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015).

Вимоги до джерельної бази:

Кількість використаних джерел:

- реферат – не менше 10–15 джерел;
- есе – не менше 8–10 джерел.

До джерел належать:

- Конституція України;
- закони та підзаконні нормативно-правові акти;
- рішення Конституційного Суду України;
- практика Європейського суду з прав людини;
- наукові монографії, статті фахових видань;
- офіційні міжнародні документи.

Академічна доброчесність:

Робота повинна бути виконана самостійно.

Не допускаються:

- плагіат, самоплагіат;
- некоректне цитування;
- використання недостовірних або неперевірених джерел.

У разі виявлення порушень принципів академічної доброчесності робота не зараховується та підлягає доопрацюванню відповідно до внутрішніх положень ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання є складовою частиною організації освітнього процесу з навчальної дисципліни та спрямовані на формування і розвиток у здобувачів вищої освіти навичок самостійної, дослідницької й аналітичної діяльності. Їх виконання забезпечує поглиблення та систематизацію теоретичних знань, отриманих під час аудиторних занять, а також сприяє набуттю практичних умінь застосування положень правової науки для розв'язання актуальних професійних завдань.

Виконання індивідуальних завдань здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно із можливістю отримання консультаційної підтримки з боку науково-педагогічного працівника. Консультації спрямовані на уточнення структури роботи, визначення джерельної бази, формування методологічних підходів та коригування змістового наповнення завдання. У разі виконання завдань комплексного або міждисциплінарного характеру допускається їх підготовка групою здобувачів із розподілом обов'язків та визначенням індивідуального внеску кожного учасника.

З дисципліни «Актуальні проблеми судочинства і судоустрою» індивідуальні завдання можуть реалізовуватися у різних формах, зокрема: підготовка та публікація наукової статті, підготовка доповіді й участь у роботі наукової конференції, розроблення мультимедійної презентації, аналітичного огляду судової практики, порівняльно-правового дослідження тощо. Обрана форма виконання повинна відповідати змісту дисципліни та сприяти досягненню визначених програмних результатів навчання.

Тематика завдань формується з урахуванням сучасних тенденцій розвитку права, практики його застосування та наукових підходів до вирішення проблемних питань галузі.

Мінімальні та максимальні строки видачі, виконання та захисту індивідуальних завдань доводяться до відома здобувачів освіти викладачем на початку семестру. Дотримання визначених термінів є обов'язковою умовою належного оцінювання результатів навчання.

Оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань здійснюється відповідно до встановлених критеріїв та передбачає нарахування додаткових (бонусних) балів: за підготовку та публікацію наукової статті – до 12 балів; за участь із доповіддю на науковій конференції – до 8 балів; за підготовку та представлення презентації – до 10 балів. Конкретна кількість балів визначається з урахуванням якості змісту, рівня наукової аргументації, самостійності виконання та дотримання встановлених вимог до оформлення результатів роботи.

Підготовка тематичної презентації (тема, терміни тощо), а також виконання інших видів індивідуальних завдань погоджується здобувачем освіти із викладачем.

Критерії та умови підготовки, оформлення та публікації наукових матеріалів (статей, тез, доповідей) визначаються безпосередньо оргкомітетом наукової конференції, редакційною колегією видання або установою-організатором.

Умови підготовки, оформлення та критерії оцінювання презентацій визначаються цією програмою (кафедрою).

Методи навчання

Методи навчання становлять систему впорядкованих способів спільної діяльності науково-педагогічного працівника та здобувачів вищої освіти, спрямованих на досягнення визначених програмних результатів навчання, формування загальних і фахових компетентностей, а також ефективно розв'язання навчально-виховних завдань. Реалізація методів навчання здійснюється через сукупність дидактичних прийомів, організаційних форм та відповідних засобів освітньої діяльності.

Під час викладання та опанування навчальної дисципліни «Актуальні проблеми судочинства та судоустрою» застосовується комплекс методів, що забезпечують поєднання теоретичної підготовки з практичною спрямованістю навчання.

1. Словесні методи

До словесних методів належать способи вербального викладення та опрацювання навчального матеріалу, зокрема: розповідь, пояснення, лекція, бесіда, дискусія. Зазначені методи передбачають описове розкриття змісту тем, з'ясування сутності правових явищ, категорій і процесів, аналіз нормативно-правових положень, а також перевірку рівня самостійного засвоєння матеріалу здобувачами освіти. Їх використання сприяє формуванню системного бачення проблем правового регулювання та розвитку навичок професійної аргументації.

2. Наочні методи

Наочні методи передбачають використання візуальних засобів навчання з метою підвищення ефективності сприйняття та осмислення інформації. У межах дисципліни застосовуються демонстрація схем, таблиць, структурно-логічних моделей, діаграм, ілюстративних матеріалів, відеофрагментів та інших засобів візуалізації. Використання наочності забезпечує кращу систематизацію складних правових конструкцій, сприяє формуванню аналітичного мислення та полегшує засвоєння теоретичних положень.

3. Практичні методи

Практичні методи орієнтовані на формування професійних умінь і навичок, зокрема здатності оперувати правовими категоріями, аналізувати та застосовувати норми права, вирішувати практичні ситуації у сфері публічно-правових відносин. Реалізація зазначених методів здійснюється під час семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, розв'язання кейсів, аналізу судової практики та моделювання правових ситуацій.

Практична складова навчання спрямована на інтеграцію теоретичних знань із реальними правозастосовними процесами, що забезпечує професійну орієнтацію здобувачів освіти.

Методи за рівнем самостійної пізнавальної діяльності

З метою активізації інтелектуальної діяльності здобувачів вищої освіти у процесі навчання застосовуються також методи, диференційовані за рівнем самостійності мислення:

- *метод проблемного викладу*, що передбачає постановку наукової або практичної проблеми та послідовне розкриття шляхів її вирішення;
- *частково-пошуковий (евристичний) метод*, спрямований на залучення здобувачів до самостійного пошуку окремих елементів розв'язання поставленого завдання;
- *дослідницький метод*, який передбачає виконання самостійних наукових досліджень, аналіз правових джерел, формулювання власних висновків і пропозицій.

Комплексне поєднання зазначених методів забезпечує належний рівень теоретичної підготовки, розвиток критичного мислення та формування стійких професійних компетентностей у сфері права.

Методи та форми контролю, критерії оцінювання результатів навчання.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Методи контролю є сукупністю способів діагностичної діяльності, спрямованих на забезпечення зворотного зв'язку в освітньому процесі та визначення рівня досягнення програмних результатів навчання. Їх застосування дає можливість отримати об'єктивні дані щодо успішності засвоєння навчального матеріалу, результативності організації навчального процесу та сформованості у здобувачів вищої освіти відповідних компетентностей.

Контрольні заходи покликані встановити відповідність рівня набутих знань, умінь і практичних навичок вимогам стандартів вищої освіти, освітньо-професійної програми та робочої програми навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється з урахуванням принципів системності, об'єктивності, прозорості та академічної доброчесності.

Самоконтроль

Самоконтроль є важливим елементом навчальної діяльності та стримований на формування здатності здобувачів освіти до самооцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу. Він передбачає самостійне виконання тестових завдань, аналіз правильності розв'язання практичних ситуацій, перевірку конспектів, підготовку до семінарських занять та інших форм роботи. Розвиток навичок самоконтролю сприяє підвищенню відповідальності здобувачів за результати власного навчання.

Кафедральний контроль

Кафедральний контроль здійснюється з метою моніторингу якості підготовки здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення. Він може реалізовуватися у формі:

- поточного контролю;
- рубіжного контролю;
- підсумкового семестрового контролю.

Такий підхід забезпечує поетапне відстеження динаміки навчальних досягнень та своєчасне коригування освітнього процесу.

Види контролю результатів навчання

В освітньому процесі застосовуються такі основні види контролю:

- поточний контроль протягом семестру;
- виконання та захист контрольних робіт, передбачених навчальним планом;
- приймання та оцінювання індивідуальних завдань;
- підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час усіх видів аудиторних занять упродовж семестру. Його формами можуть бути усне опитування, письмові роботи, тестування, колоквиуми, аналіз практичних ситуацій, виступи здобувачів під час обговорення питань на семінарських заняттях тощо. Результати поточного оцінювання доводяться до відома здобувачів своєчасно та в установленому порядку.

Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі здобувачів вищої освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;

- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної/індивідуальної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); проблемні ситуації, метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Загальна сума балів
Робота на сем. занятті	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	32
Самост. робота	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	16

Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за екзамен	Загальна сума
32	16	12	40	100

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 4 бали.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;
- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет - джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 1-2 бали.

*** Модульний контроль здійснюється у вигляді *тестування*.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 12 питань.

Види тестових завдань:

- З вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;
- З вибором кількох правильних відповідей;

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 12 балів.

Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються «Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у «Приватному акціонерному товаристві «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (<https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>).

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми судочинства і судуосторю» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **екзамену**. Здобувача освіти допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції,

семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Контрольні питання з курсу «Актуальні проблеми судочинства і судоустрою»

1. Загальнотеоретичні засади судової влади
2. Поняття та ознаки судової влади в Україні.
3. Принцип поділу влади та місце судової гілки у системі державної влади.
4. Конституційні засади здійснення правосуддя.
5. Принципи судочинства та їх практична реалізація.
6. Незалежність суддів: зміст і гарантії забезпечення.
7. Система судоустрою України та її характеристика.
8. Повноваження та структура Верховного суду .
9. Місцеві та апеляційні суди: компетенція і проблеми функціонування.
10. Спеціалізовані суди в Україні: доцільність існування та перспективи розвитку.
11. Територіальна юрисдикція судів та проблеми її визначення.
12. . Органи суддівського врядування
13. Статус і повноваження Вищої ради правосуддя
14. Формування та діяльність Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
15. Суддівське самоврядування: форми та значення.
16. Дисциплінарна відповідальність суддів.
17. Проблеми добору та оцінювання суддів.
18. Організаційне забезпечення діяльності судів
19. Повноваження Державної судової адміністрація України.
20. Правовий статус та функції Служби судової охорони .
21. Фінансування судової системи: проблеми та перспективи.
22. Кадрове забезпечення судів.
23. Матеріально-технічне забезпечення діяльності судів.
24. Судова реформа та її мета
25. Етапи судової реформи в Україні.
26. Основні результати та недоліки реформування судової системи.
27. Роль міжнародних стандартів у реформуванні правосуддя.
28. Вплив воєнного стану на функціонування судової системи.
29. Проблеми довіри суспільства до судової влади.
30. Актуальні питання судочинства в Україні
31. Забезпечення права на справедливий суд.
32. Доступ до правосуддя: сучасні виклики.
33. Електронне судочинство: стан і перспективи розвитку.

34. Розумні строки розгляду справ.
35. Виконання судових рішень як завершальна стадія правосуддя.
36. Антикорушійні механізми у судовій системі та їх функціонування
37. Антикорушійна політика у сфері правосуддя.
38. Запобігання конфлікту інтересів у діяльності суддів.
39. Прозорість судової влади та відкритість судових рішень.
40. Роль громадськості у контролі за діяльністю судів.
41. Міжнародний досвід протидії корупції у судах.

Політика курсу. Курс «Актуальні проблеми судочинства та судоустрою» (для магістрів) передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела.

Оцінювання здобувача освіти орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за, які можуть бути за рішенням викладача нараховані додаткові (бонусні) бали. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і семінарських занять співпадають. Відсутність на семінарському занятті відпрацьовується. Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

На встановленому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді письмової контрольної роботи (Залік). Результат контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно скласти іспит роботу лише у разі перескладання курсу «Актуальні проблеми судочинства та судоустрою».

Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

1. Навчальний посібник «Судочинство та судоустрій в Україні» посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого співавторство. «Видавництво Людмила» 2020 - 196 с

2. Юридичний механізм захисту прав людини: посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та

доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: “Видавництво Людмила”, 2021.172 с.

3. Криміналістика: збірник тестових завдань: посібник для вищих навчальних закладів Співавторство “Видавництво Людмила”, 2021. 60 с.

4. Прокуратура України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: “Видавництво Людмила”, 2022.119 с.

5. Правоохоронна діяльність в Україні посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: “Видавництво Людмила”, 2022.119 с.

6. Національна поліція України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: “Видавництво Людмила”, 2022, 188 с.

7. Національне агентство з питань запобігання корупції посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: “Видавництво Людмила”, 2022, 136 с.

8. Національна гвардія України як правоохоронний орган посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: “Видавництво Людмила”, 2022, 104 с.

9. Державна прикордонна служба України як правоохоронний орган спеціального призначення посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: “Видавництво Людмила”, 2023, 168 с.

10. Національне антикорупційне бюро України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: “Видавництво Людмила”, 2022, 168 с.

11. Служба безпеки України посібник для в закладів вищої освіти за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В.О. Заросила та доктора юридичних наук, професора А.М. Кислого. Київ: “Видавництво Людмила”, 2022, 128 с.

Рекомендовані джерела інформації.

Нормативна:

1. Конституція України, прийнята 28.06.1996 року (із змінами станом на 30 вересня 2016 р.).

2. Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 2 червня 2016 р.
3. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Міжнародний документ від 4 листопада 1950 р.
4. Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року.
5. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р.
7. Кримінально-виконавчий кодекс від 11 липня 2003 р.
8. Закон України «Про судоустрій та статус суддів» від 2 червня 2016 р.
9. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 р.
10. Закон України «Про Вищий антикорупційний суд» від 7 червня 2018 р.
11. Закон України «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 р.
12. Закон України «Про Вищу раду правосуддя» від 21 грудня 2016 р.
13. Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 р.
14. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 р.
15. Закон України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 р.
16. Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р.
17. Закон України «Про Національну безпеку України» від 21 червня 2018 р.
18. Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 5 березня 1998 р.
19. Закон України «Про Службу безпеки України» від 25 березня 1992 р.
20. Закон України «Про розвідувальні органи України» від 22 березня 2001 р.
21. Закон України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації» від 23 лютого 2006 р.
22. Закон України «Про Державне бюро розслідувань» від 12 листопада 2015 р.
23. Закон України Про Державне бюро розслідувань (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 6, ст.55)

24. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро» від 14 жовтня 2014 р.-
25. Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23 грудня 1993 р.
26. Закон України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» від 4 березня 1998 р.
27. Закон України «Про Державну прикордонну службу України» від 3 квітня 2003 р.
28. Закон України «Про прикордонний контроль» від 5 листопада 2009 р.
29. Закон України «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України» від 07 березня 2002 р.
30. Закон України «Про контророзвідувальну діяльність» від 26 грудня 2002 р.
31. Закон України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» від 19 червня 2003 р.
32. Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від 23 грудня 1997 р.
33. Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 5 березня 1998 р.
34. Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 2 червня 2016 р.
35. Закон України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 року (набуття чинності 5 жовтня 2016 р.).
36. Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» від 23 червня 2005 р.
37. Закон України «Про пробачення» від 05.02.2015 р.
38. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 р.-
39. Закон України «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 р.
40. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 р.
41. Закон України Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення діяльності Державного бюро розслідувань (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 22, ст.84) Закон підписаний 16 травня 2019 року № 2720-УІІ.
42. -Закон України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури (Відомості

Верховної Ради (ВВР), 2019, № 42, ст.238) Із змінами, внесеними згідно із Законом № 187-ІХ від 04.10.2019}

43. Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затверджене постановою КМУ №878 від 28 жовтня 2015 р.

44. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 «Про затвердження Положення про Національну поліцію».

45. Рішення Європейського Суду з прав людини : [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_947#Text.

Основна:

1. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. – 656 с.
2. Лашкін А.В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах. Вид. 7-е, змін, і допов. Харків : Право. 2018. 168 с.
3. Організація судових та правоохоронних органів : навч. посіб. : у 2 ч. / за ред. д-ра юрид. наук Л. М. Москвич. 2-ге вид. перероб. і допов. Харків : Право. 2016. 244 с.
4. Організація судових та правоохоронних органів : навч. посіб. з підгот. до іспиту / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право. 2017. 236 с.
5. Руденко М.В. Судові та правоохоронні органи України : підручник. Харків, нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2018. 311 с.
6. Семерак О. С., Семерак І. О. Судоустрій, правоохоронні та правозахисні органи України: навч. посіб. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. 276 с.
7. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України : підручник. МВС України. Харків, нац. ун-т внутр. справ. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. М. Гусарова. Харків. 2020. 512 с.
8. Судові та правоохоронні органи України: конспект лекцій. Запоріжжя : Запоріз. нац. ун-т. 2018. 237 с.
9. Ярова Л.В., Матвеевський О.В. Організація судових та правоохоронних органів України: навч. посіб. Одеса : Фенікс. 2018. 427 с.
10. Організація роботи суду : навч. посіб. [для студ. юрид. спец. вищ. О-64 навч. закл.] / І. С. Марочкін, Л. М. Москвич, О. М. Овчаренко та ін. ; за заг. ред. І. Є. Марочкіна. — Х. : Право, 2012. — 256 с.

Додаткова:

1. Адміністративне судочинство України: питання теорії і практики монографія / ред. М. І. Смокович та ін. — Київ: Компанія ВАІТЕ, 2025.
2. Реформування правосуддя в Україні: стан і перспективи — монографія (Україна, останні роки). Київ 2023
3. Становлення антикорупційної юстиції в Україні / ред. О. О. Кравчук, С. М. Мойсак — Київ, 2024.
4. Romtsiv O., Kuzmiak M. The judicial system of Ukraine: constitutional analysis of reforms Visnyk Lviv Polytechnic, 2024.
5. Конституційний аналіз реформ судової системи та сучасних викликів. Dmytro Luchenko, Kristina Piatyhora. From Concept to Reality: UJICS as the Next Stage in the Development of E-Justice in Ukraine Theory and Practice of Jurisprudence, 2025
6. Iurii Bedratyi, Serhii Khaliuk, Oleksandr Savka. Judicial Reform in Ukraine: Results and Further Steps Legal Issues of Social Development, 2025.
7. Natalia Kaniuka. Trends and problems of e-justice enforcement in Ukraine — Visegrad Journal on Human Rights, 2023.
8. О. В. Константий. Judicial reform in Ukraine as a continuous political and legal process New Ukrainian Law, 2025.
9. Основи кваліфікації злочинів.: навч. посібник / М.І. Панов, Ю.П. Дзюба, І.О. Зінченко ат ін. - Харків: Право, 2019. - 384 .с
1. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В.І. Борисов та ін.; за ред.: В.Я. Тація, В.І. Тютюгіна, В.І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2020. 584 с.
2. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / За ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 6-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2020. 768 с.
3. Ус О.В. Теоретичні та прикладні проблеми кваліфікації в кримінальному праві України. Харків : Право, 2020. 704 с.

Інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека юриста, WEB кафедра права. URL: http://www.kafedr.at.ua/board/rimske_pravo.
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.catalogue.nplu.org>.
3. Офіційний веб. Сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua>.
4. Інформаційно – пошукова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL: <http://www.nau.ua>.

5. Офіційний сайт Адміністрації Президента. URL:
<http://www.president.gov.ua/ru/content/secretariat>.
6. Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua>.
7. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL:
<http://www.rada.gov.ua>
- 8.. Національна парламентська бібліотека України. URL:
<http://www.catalogue.nplu.org> .